

ÎNȚELEPCIUNEA PROVERBELOR ÎN REZOLVAREA PROBLEMELOR

Înv. Gîrbulet Maria
Liceul Tehnologic, Comuna Dămuc, Județul Neamț

Rezolvarea problemelor este o activitate fundamentală. Rezolvând o problemă, elevul inteligent caută, în primul rând, să înțeleagă problema cât poate de complet și de clar. Dar numai înțelegerea nu este suficientă; el trebuie să se concentreze asupra problemei, să dorească în mod serios rezolvarea ei. Dacă el nu dorește cu adevărat să rezolve problema, ar face mai bine să nu se apuce de ea. Secretul succesului real este de a ne angaja întreaga personalitate în problema la care lucrăm.

Unii elevi izbutesc să rezolve orice problemă, alții izbutesc mai puțin. Aceste deosebiri sunt observate, discutate și comentate, iar anumite proverbe par să fi păstrat esența acestor comentarii.

Am ales câteva proverbe care ilustrează principalele faze ale rezolvării problemelor.

Primul lucru pe care trebuie să-l facem pentru problema noastră este s-o înțelegem:

Cine înțelege greșit, răspunde greșit.

Trebuie să ne fie limpede scopul spre care tindem:

Înainte de a începe, gândește la ceea ce urmărești.

Dacă scopul nu este clarificat în mintea noastră, este ușor să ne abatem de la problemă și s-o pierdem cu totul din vedere, așadar trebuie să fim animați de dorința de a o rezolva:

Dacă există voință, se găsesc și mijloace.

Întocmirea unui plan, conceperea unei acțiuni adecvate constituie principala realizare în soluționarea unei probleme.

O idee bună este o fericire, o inspirație, un dar binemeritat:

Perseverența ucide vânatul.

Un stejar nu poate fi doborât dintr-o singură lovitură.

Dacă nu izbutești prima dată, încearcă, încearcă din nou.

Dar nu este suficient să încercăm în repetate rânduri, trebuie să încercăm cu mijloace diferite:

Încearcă toate cheile, pentru a o găsi pe cea bună.

Dacă am greșit trebuie să căutăm altceva:

Înțeleptul își schimbă gândul.

Trebuie chiar, de la bun început, să fim pregătiți pentru un eventual eșec al schemei noastre și să dispunem de o schemă de rezervă:

E bine să ai două coarde la un arc.

Avem șanse să ne rătăcim mai puțin, dacă nu ne pierdem din vedere scopul:

Rostul pescuitului nu este să arunci undița, ci să prinzi pește.

Ne străduim din greu să extragem ceva util din memoria noastră, dar destul de des se întâmplă să nu apreciem o idee care ar putea fi bună, pentru că ni se pare prea obișnuită. Expertul nu are, poate, mai multe idei decât cel lipsit de experiență, însă le apreciază mai mult pe cele pe care le are și le folosește mai bine:

Înțeleptul își face unealtă din tot ce găsește la îndemână.

Înțeleptul transformă întâmplarea în succes.

Trebuie să începem realizarea planului la momentul potrivit, să nu ne pripim:

Uită-te înainte de a sări.

Când ne realizăm planul, trebuie să avem grijă de a ordona cum se cuvine diverșii pași, să ne convingem că detaliile se încadrează în această linie și să le examinăm cu grijă, unul după altul:

Scara se urcă treaptă cu treaptă.

Rezolvă lucrurile rând pe rând.

Privirea retrospectivă asupra soluției complete este o fază importantă și instructivă a muncii.

Gândul din urmă este cel mai bun.

Examinând din nou soluția, putem descoperi o nouă confirmare a rezultatului. Trebuie arătat începătorului că o astfel de confirmare în plus este valoroasă, că două dovezi sunt mai bune decât una singură:

Este mai ușor să navighezi cu două ancore.

N-am epuizat nicidecum proverbele și comentariile referitoare la soluționarea problemelor, dar nu cred că alte proverbe ar furniza teme noi, ci doar variații la cele menționate.

Scopul ne sugerează mijloacele. Cei mai buni prieteni ce ne pot oferi ajutor în rezolvarea problemelor sunt **Ce, De ce, Unde, Când și Cum**. Întrebați-l pe **Ce**, întrebați-l pe **De ce**, adresați-vă lui **Unde, Când și Cum**, dacă aveți nevoie de un sfat, și nu mai recurgeți la nimeni altul.

„Ceea ce ați fost obligați să descoperiți singuri vă lasă în minte o urmă pe care o puteți folosi din nou, atunci când apare nevoia” (G.C. Lichtenberg)

Privește în jur când ai găsit prima ciupercă sau când ai făcut prima descoperire; ele cresc în grupuri.